

OD REDAKCJI

A KRAKÓW TO...

Niniejszy zeszyt powstał jako efekt refleksji na temat Krakowa, które zrodziły się w trakcie seminarium *Zarządzanie rozwojem regionalnym i lokalnym* na studiach doktoranckich Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. W noweli *Historia wojownika i branki* Jorge Luis Borges napisał o swoim bohaterze: „...widzi miasto, organizm zbudowany z posągów, świątyń, ogrodów, mieszkań, schodów, piedestałów, kapiteli, regularnych i otwartych przestrzeni... Może wystarczy mu zobaczyć jeden tylko łuk z niezrozumiałą inskrypcją, złożoną z nieśmiertelnych liter rzymskich. Nagle oślepia go i odradza to objawienie: Miasto”¹. To element narracji o mieście jako swoistym fenomenie, wymykającym się poza proste definicje formułowane na gruncie gospodarki przestrzennej, w których podkreśla się zaledwie pewne cechy miasta. Zapewne miasto to dużo więcej niż jednostka osadnicza cechująca się intensywnością zabudowy i niewielką liczbą terenów rolniczych, a przy tym zamieszкана przez ludność pracującą poza rolnictwem i prowadzącą specyficzny miejski styl życia². Zderzenie tych dwóch narracji – samo w sobie – może być przyczynkiem do osobnych rozważań. Kiedy jednak myślimy i piszemy o Krakowie – mieście, które ze względu na swą przeszłość, przyciąga około 10 milionów turystów rocznie i rozwija się, będąc dziś drugim pod względem liczby ludności i ekonomicznym miastem w Polsce, to szersze – symboliczne spojrzenie jest uzasadnione i wręcz niezbędne. Nie może jednak abstrahować od zjawisk tworzących dzisiejszy obraz miasta. W toku rozmów i refleksji dyskutowanych w czasie seminarium podnoszono różne perspektywy postrzegania fenomenu Krakowa. Autorzy poszczególnych artykułów wnosili własne odczucia i własną wiedzę, która skłaniała ich do poznania i przedstawiania odmiennych tematycznie ujęć i problemów naszego miasta.

Zeszyt poświęcony Krakowowi otwierają zatem teksty związane z marką Krakowa jako miasta kultury. Artykuł Kamili Studenckiej *A Kraków to... miasto festiwalu* przywołuje zjawisko festiwalu krakowskich, wskazując wpływ tych wydarzeń kulturowych na rozwój miasta. Przytoczone przez Autorkę dane potwierdzają ich istotne znaczenie dla tworzenia współczesnego oblicza Krakowa. Mniej znanym aspektem życia kulturalnego miasta jest udział Krakowa w programie Miasta Kreatywne UNESCO. Katarzyna Świerczek, w artykule *Kraków miastem literatury*

¹ J.L. Borges, *Opowiadania*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1978, s. 195.

² Por. np. R. Domański, *Gospodarka przestrzenna. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006, s. 21 i n.

UNESCO – międzynarodowy program promocji jako element strategii budowania marki miasta, przedstawia, w jaki sposób uczestnictwo w tego typu projekcie wpływa na realizację strategii marketingowej Krakowa.

Kolejne teksty odnoszą się do kapitału społecznego Krakowa i budowania tożsamości metropolitalnej. Aleksandra Mazurek, w artykule *A Kraków to... miasto organizacji i ruchów obywatelskich*, przedstawia analizę różnic w metodach stosowanych przez organizacje pozarządowe i ruchy obywatelskie w celu wpływania na kierunki rozwoju terytorialnego Krakowa. Odmienną perspektywę poznawczą przyjęła Dagmara Golba. W artykule zatytułowanym *Współpraca gminy miejskiej Kraków i organizacji pozarządowych funkcjonujących na jej terenie – wybrane aspekty* przedstawia główne obszary tematyczne podejmowane przez te organizacje w kontekście instrumentów współpracy z organami samorządu Krakowa. Szersze spojrzenie na krakowian i mieszkańców otaczających gmin przedstawił Bartosz Kożuch w artykule zatytułowanym *Problematyka tożsamości metropolitalnej w zarządzaniu terytorialnym metropolią Kraków*. Autor podjął się próby zarysowania nowego tematu o rosnącym znaczeniu dla skutecznego zarządzania metropolią.

Dzisiejszy Kraków, z jego skalą i problemami środowiskowymi, musi się zmierzyć z kwestiami modelu rozwoju lokalnego. Do tych kwestii odnosi się szereg tekstów. W ogólnym kontekście problematykę tę ujmuje Joanna Szymonek w artykule *Rozwój zrównoważony Krakowa na tle innych miast Polski*. Rozważania na temat wdrażania strategii zrównoważonego rozwoju Autorka pogłębia, prezentując narzędzia pozwalające zyskać szerszy obraz procesów i skutków równoważenia rozwoju Krakowa. Podejście terytorialne do rozwoju lokalnego prezentuje Aleksandra Radwan. Na tle historii dzielnicy artykuł *Wyzwania w zarządzaniu rozwojem miasta na przykładzie dzielnicy Nowa Huta* omawia współczesne problemy i wyzwania związane w dobie dzisiejszej z rewitalizacją opisywanej części Krakowa. Ujęcie sektorowe do procesów rozwojowych miasta przedstawiają dwa artykuły. Patrycja Kumięga, w artykule *A Kraków to... miasto innowacji. Gospodarka kreatywna jako czynnik rozwoju miast na przykładzie Krakowa – adaptacja koncepcji „3T” Richarda Floridy*, analizuje wpływ klasy kreatywnej na rozwój lokalny i regionalny w warunkach krakowskich. Zdaniem Autorki Kraków spełnia wymogi miasta kreatywnego i ujawnia typowe napięcia takich zjawisk, jak – talent, technologia i tolerancja. Zeszyt zamyka artykuł Janusza Gancarczyka zatytułowany *Kraków – miejscem turystyki biznesowej*. Wskazanie tej ważnej gałęzi gospodarki lokalnej stanowi niejako domknięcie tematyczne zeszytu, bo przecież atrakcyjność biznesowa Krakowa to jego infrastruktura metropolitalna, podbudowana potencjałem kulturalnym i przestrzennym miasta.

Teksty stanowiące treść przedkładanego Czytelnikom zeszytu stanowią zaledwie skromny wycinek fenomenu Krakowa. Pokazują indywidualne perspektywy badawcze i poszukiwania Autorów. Otwierają jednocześnie dyskusję o zarządzaniu rozwojem tego zjawiskowego miasta, zachęcając do kontynuacji badań.